

InterogaTIFF
Isaach De Bankolé,
actorul ivorian din *Miraj*.

»Pagina 4

InterogaTIFF
Oana Giurgiu, despre
Aliyah DaDa, un docu-
mentar palpitant de-
spre istoria evreilor din
România.

»Pagina 5

Ziua HBO
Cinci documentare marca
HBO, produse în România
și un maraton HBO
original.

»Pagina 10

APERITIFF

Publicație oficială a TIFF

#7

Joi | 4 iunie | 2015
www.tiff.ro

TIFF. 14 Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 29.05–07.06.2015

English Pages: 6 – 7

Retrospectiva Mircea Daneliuc: *Proba de microfon*

Habar n-am dacă formația de origine a lui Mircea Daneliuc este regia sau actoria – ca atare n-aș putea spune cu precizie că joacă din stomac pentru că filmează din stomac sau invers. Oricare ar fi răspunsul, faimoasele “guts”, pe care unii le scriu “cojones”, dețin un rol teribil de important în filmografia unui cineast – iar când știi să le folosești inteligent (mai ales dacă nu te-a învățat nimeni și o faci din instinct) rezultatul poate fi imparabil. (...) Cum e posibil ca o țară care a produs asemenea filme să fie considerată, până mai an, demnă de coada vacii – atunci când venea vorba de cinema? Și, dacă tot am ajuns aici, cum dracu’ de s-au produs filmele astea, pur și simplu? Cum i-au prostiț pe ăia din CC sau / și de la cenzură, ce năzdrăvăniile le-au îndrugat de le-au dat drumul, chiar și pentru scurtă vreme?

În *Probă de microfon* (1981), povestea de amor deopotrivă damnată și tușantă dintre reporter și subiectul său devine palpabilă abia în actul trei, poate pentru a îndepărta nițel atenția de la necropsia acidă și (dacă ne gândim la perioadă) aproximativ inconștientă a “omului nou”, fără prezent și fără viitor (întreg filmul, școală de mixaj sonor, este împănate cu declarații candidale din *off* ale oamenilor de pe stradă, din fabrici și uzine) – doar în finalul mut și distant, desprins parcă din *Conversația*, regizorul / actor (și ce actor!) ne aduce aminte că suntem într-un film de cinema și că, undeva, cineva privește.

Andrei Crețulescu

Fragment din grupajul „Ce salvăm din filmul românesc ante-1989? – *Vechiul nostru cinema*”, realizat de Alex. Leo Șerban în iulie 2008 și publicat în revista *Dilema Veche*.)

Alex. Leo Șerban m-a rugat, în 2008, să scriu despre un regizor român favorit. L-am ales pe Mircea Daneliuc. Leo m-a rugat să aleg un film de Daneliuc.

Must see – ZFR

Aliyah DaDa

Documentarul Oanei Giurgiu pune cap la cap istoriile personale, discrete ale celor puțini care au supraviețuit progromului de la Iași și mai sunt încă în viață. Le combină cu o documentare impresionantă a faptelor, documentelor, marilor evenimente istorice. Meticulos, face lumină în cele mai ascunse cotloane ale unei istorii incomode pentru noi toți (români, germani, sovietici sau aliați), cea a evreilor din România. Povestea progromului se înscrie într-o poveste mai mare, a vieților aventuroase și nenorocite de apatrizi ale evreilor. Personajele care populează documentarul aduc aminte prea mult de bunici (ceilor care au avut bunici la oraș), de bătrânii, prăvăliile și străzile prăfuite ale copilăriei. De fapt, bunicii de care îmi aduc mie aminte a fost legionar. Asta e, sunt ceva prea familiar, prea strâns legat de noi înșine. Totul e aproape o chestiune de familie. Oana Giurgiu

știe că istoria nici nu există în afara istoriilor personale sau n-are cum să conteze. Evreii au plecat, i-a vândut Ceaușescu și a făcut din asta o avere mitică. Au lăsat totuși în urmă ceva impalpabil și vinovății nerecunoscute. La destinație, au dus cu ei identitatea lor de români. *Aliyah DaDa* e o lecție de istorie prea vie, atât de fascinantă încât e imposibil să i te împotrivesți.

Laura Popescu

Anunț

Filmul *Live* în regia Vlad Păunescu va fi proiectat în perioada TIFF-ului, în afara programului oficial, azi, la Cinema City - sala 4 de la ora 17:15. Intrarea e liberă.

Evenimente speciale

Festivalul Punk al lui Zivan

Zivan Pujic vrea musai să facă un festival de muzică în câteva zile într-un sat micuț din Serbia numit Tomaševac. Festivalul, TUP pe numele lui, se ocupă cu muzică punk hardcore și ska și se află în al șaselea an de existență eminentă și inerent precară. Zivan, cu ambiție monstruoasă, vrea să facă festivalul pe genunchi (la propriu) mult mai mare și mai zgomotos decât în anii anteriori. Desigur, ambiția nu se potrivește întotdeauna cu posibilitățile căci Zivan n-are nici bani, nici timp și nici un public realmente numeros doritor de muzică de genul aces-

ta. Ognjen Glavonic, regizorul de sorginte sârbă, a mai colaborat cu Zivan la un scurtmetraj intitulat Zivan Pujic Jimmy, iar apropierea dintre cei doi se simte și transcende cumva ecranul căci, în toată nebulia și perseverența sa maniacală, Zivan ne este prezentat ca un om cu un vis, ca un om cu un scop în viață, oricât de imposibil ar părea acesta.

Proiecția de la Depozitul de Filme va fi urmată, de la ora 22.30 de concertul formației de punk slovac Datum Vyroby, protagoniștii filmului și headlinerii festivalului lui Zivan.

Cătălin Mesaru

Evenimente

15:00 – Lecția de cinema (EducaTIFF) pe tema „Copiii și filmul documentar” cu Alexandru Nanău la Muzeul de Artă

15:00 – TTL Masterclass Writers' hour cu Clare Downs la mansarda Napoca 15 (intrarea liberă)

16:00 – Lansare de carte: Writers and Film de Călin Stănculescu și *Literary Screen* de Alexandru Jurcan la TIFF Lounge

17:30 – Vernisajul expoziției foto STOP CADRU de Silviu Ghetie la Muzeul de Artă

17:30 – TTL Masterclass Connect with audiences in the new digital landscape cu regizorul Jon Reiss la mansarda Napoca 15 (intrarea liberă)

21:45 – Comoara, de Corneliu Porumboiu, în prezența regizorului și a echipei - Open Air Piața Unirii

Concerte

21:30 – Concert Of the Wand & the Moon din Danemarca la Casa TIFF
22:00 – Robin and the Backstabbers la Hotel Continental (intrarea: 30 lei)

Depozitul de Filme

14.00-19.00 Târg
18.30-21.15 Dj: SOCOL
19.00-20.30 Atelier Stencil (susținut de studenții de la facultatea de Grafică și Design)
21.30-22.30 Zivan Makes a Punk Festival
22.30-23.15 Concert Datum Vyroby

Program / joi / 4 iunie

CINEMA FLORIN PIERSIC

11:00 – Supernova
Acuzata (Accused)
Paula van der Oest / Olanda, Suedia, Belgia, Luxembourg / 97' / [6R1]

13:00 – EducaTIFF, Ziua HBO, Zilele filmului românesc
Toto și surorile lui (Toto and His Sisters)
Alexander Nanau / România / 94' / [6R2]

15:00 – Ziua HBO
Chuck Norris versus comunism (Chuck Norris vs Communism)
Ilina Calugăreanu / Marea Britanie, România, Germania / 78' / [6R3] / Accesul se face pe baza de invitație

17:15 – Zilele filmului românesc
București Nonstop (Bucharest Nonstop)
Dan Chisu / 87' / [6R4]

19:30 – Retrospectiva Mircea Daneliuc
Proba de microfon (Microphone Test)
Mircea Daneliuc / România / 106' /
Dus-întors (Round-trip)
/ 18' / [6R5]

22:00 – Supernova
Președintele (The President)
Mohsen Makhmalbaf / Georgia, Marea Britanie, Germania, Franța / 105' / [6R6]

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

16:00 – Piața Unirii
Theeb
Naji Abu Nowar / Iordania, Marea Britanie, Emiratele Arabe Unite, Qatar / 100' / [6C1]

18:30 – Supernova
Nori peste Sils Maria (Clouds of Sils Maria)
Olivier Assayas / Franța, Elveția, Germania, Statele Unite, Belgia / 124' / [6C2]

21:00 – După 25 de ani
Dansatorii din Dessau (Dessau Dancers)
Jan Martin Scharf / Germania / 91' / [6C3]

CERCUL MILITAR
13:00 – Ziua Maghiară
Dintr-un motiv inexplicabil (For Some Inexplicable Reason)
Gabor Reisz / Ungaria / 94' / [6W1]

15:00 – Ziua HBO, Zilele filmului românesc
Pașaport de Germania (Trading Germans)
Razvan Georgescu / Germania, România / 93' / [6W2]

17:00 – Zilele filmului românesc
Aliyah DaDa
Oana Giurgiu / România / 116' / [6W3]

20:30 – Umbre
Canalul răzbunării (The Revenge Channel)
Hisatake Kikkawa / Japonia / 88' / [6W4] / Premieră mondială!

23:00 – Fără Limită
Buncărul (The Bunker)
Nikias Chryssos / Germania / 85' / [6W5]

CINEMA VICTORIA
10:00 – Zilele filmului românesc
Scurtmetraje românești I / Romanian Shorts I
106' / [6V1]

12:15 – Competiție
Nopti de vară (Les nuits d'été)
Mario Fanfani / Franța / 100' / [6V2]

15:00 – Supernova
Pierdut în Karastan (Lost in Karastan)
Ben Hopkins / Marea Britanie, Georgia, Franța, Germania / 93' / [6V3]

17:30 – Competiție
Melody
Bernard Bellefroid / Belgia, Luxembourg, Franța / 95' / [6V4]

20:00 – Competiție
Radiator
Tom Browne / Marea Britanie / 93' / [6V5]

22:30 – Competiție
10.000 de kilometri (Long Distance)
Carlos Marques-Marcet / Spania, Statele Unite / 103' / [6V6]

CINEMA ARTA
10:00 – Ziua HBO
Olive Kitteridge
Lisa Cholodenko / Statele Unite / 233' / [6A1] / PROECȚIE MARATON / Filmul rulează în 2 părți, cu o pauză de 15 minute.

15:00 – Ziua Maghiară
Valurile iubirii (Stream of Love)
Ágnes Sós / Ungaria / 73' / [6A2]

17:00 – Ce se întâmplă, documentarele?
Pe malul celălalt (The Other Shore)
Timothy Wheeler / Statele Unite, Cuba, Mexic / 98' / [6A3]

19:30 – Ziua HBO
Rețeaua (The Network)
Claudiu Mitcu / România / 62' / [6A4]

21:30 – Ziua HBO
Omul pasăre (The Birdman)
Alexandru Mavrodineanu, Mihai Grecea / Germania, România / 76' / [6A5]

23:15 – Norvegia – Focus Norvegia
Zombi Naziști (Dead Snow)
Tommy Wirkola / Norvegia / 91'

UNIRII OPENAIR
21:45 – Piața Unirii, Zilele filmului românesc
Comoara (The Treasure)
Corneliu Porumboiu / România / 89' / [6U1]

MĂNĂȘTUR OPENAIR
22:00 – Supernova
Nebunul (The Fool)
Yuriy Bykov / Rusia / 121' / [6M1]

INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ
22:00 – Zilele filmului românesc
Scurtmetraje românești I / Romanian Shorts I
106' / [6F1]

CINEMA CITY IULIUS 3
17:00 – Norvegia – Focus Norvegia
Beatles
Peter Flinth / Norvegia / 114' / [6X1]

19:30 – Ziua Maghiară
Cădere liberă (Free Fall)
Gyorgy Palfi / Ungaria, Coreea de Sud, Franța / 80' / [6X2]

22:00 – Umbre
Sibylle
Michael Krummenacher / Germania / 86' / [6X3]

CINEMA CITY IULIUS 4
20:00 – Norvegia – Focus Norvegia
Dor de casă (Homesick)
Anne Sewitsky / Norvegia / 102' / [6Y1]

22:30 – Cuvintele sunt de prisos
Parabellum
Lukas Valenta Rinner / Argentina, Austria, Uruguay / 75' / [6Y2]

CINEMA MĂRĂȘTI
18:00 – Ce se întâmplă, documentarele?
Vizita (The Visit)
Michael Madsen / Danemarca, Austria, Finlanda, Norvegia / 82' / [6Z1]

20:30 – Supernova
Tribul (The Tribe)
Miroslav Slaboshpitsky / Ucraina, Olanda / 132' / [6Z2]

DEPOZITUL DE FILM
21:30 – Evenimente Speciale
Festivalul punk al lui Zivan (Zivan Makes a Punk Festival)
Ognjen Glavonic / Serbia, Montenegro / 63' / [6D1]

#7 MULAN®

"Tiff Fuel"

DE MATEI BRANEA

InterogaTIFF

Isaach De Bankolé, despre *Miraj*

Isaach de Bankole e cel mai de succes actor ivorian al momentului, premiat cu un César. Îl știți din filmele lui Jim Jarmusch. Anul acesta e prezent la Cluj într-un western maghiar, *Mirage*, în care Răzvan Vasilescu îl ia ca sclav pe plantație.

În film joci un fotbalist care încearcă să fugă...

Da, dar toate scenele cu fotbalul au fost tăiate!

Și asta a fost o surpriză pentru tine?

Da, una mare. Anul trecut la Cannes m-am întâlnit cu unul dintre producători, Gábor Kovács, și am vorbit despre film. Mi-a spus că tot

ce am filmat prin Slovacia și tot ce era cu fotbal a fost tăiat. Și am fost destul de șocat și nu înțelegeam, atunci despre ce e filmul? Înainte să-l văd, un prieten mi-a trimis un link către o recenzie și mă gândeam că jurnalistul ăsta e nebun, a scris despre alt film! Apoi am văzut filmul și 40-50% din ce-am filmat a căzut la montaj. Însă, văzându-l, am înțeles viziunea regizorului și

am văzut că scenele de fotbal nu contau în contextul ăsta.

Cum l-ai cunoscut pe regizorul Szabolcs Hajdu?

M-a contactat un prieten care știa că îmi doresc de vreo 20 de ani să joc într-un western. Și mi-a zis, gata, am un western pentru tine! Mi-a arătat filmele lui Szabolcs. *Bibliothèque Pasqual* mi-a plăcut foarte tare și apoi l-am cunoscut pe Szabolcs la New York. Am petrecut câteva zile prin Harlem și abia apoi am primit scenariul. Dar mi s-a spus mai târziu că a fost de fapt o greșală, că în scenariul în maghiară personajul meu era de fapt un alb și că persoana care a tradus scenariul în engleză a făcut o greșală și a făcut personajul meu negru. Și, aparent, când Szabolcs a auzit asta, a zis asta e, atunci hai să-l facem negru!

Cum de ai decis să fii producător executiv?

Pai simplu, n-aveam bani. Și când cineva cu care vreau să colaborez n-are bani, îl ajut, mai ales că

PERPETUUM
MERE TREABA!

AX PERPETUUM IMPEX SRL
CLUJ-NAPOCA, ROMÂNIA
STR. BRANULUI NR.53
TEL.: 0264 594 700
WWW.PERPETUUM.RO

MOCHETA COVOARE LINOLEUM	COVOR PVC GAZON ARTIFICIAL	PLINTE PROFILE TEXTILE HOTELIERE	USI TAPET	MOBILIER •HORRECA •BIROU
--------------------------------	----------------------------------	---	--------------	--------------------------------

oricum eram implicat în discuțiile despre scenariu și oricum de obicei mă implic și mă interesează tot filmul, nu numai rolul meu.

Cum e să joci un rol cu atât de puține cuvinte?

Am făcut multe filme cu puține cuvinte și cred că atunci când vrei să transmiți emoții, trebuie să lași spațiu pentru liniște. În filmele americane, de exemplu, nu mai e loc pentru liniște. Pentru mine, dacă nu e nimic de spus, atunci nu trebuie umplut spațiul ăla neaparat. Oamenii ar trebui să-și deschidă ochii și să tacă și să-și dea ocazia să-și folosească și celelalte simțuri.

Cum îți alegi regizorii cu care lucrezi?

Cred că în viața mea de actor am jucat în niște filme în care la început nu voiam să fiu, dar apoi

s-a mai schimbat scenariul sau mi s-au luat observațiile în seamă și a fost OK. Dacă regizorul e îndejuns de deschis cât să asculte ce-i zic, atunci începe aventura. Numi pasă dacă e un prieten, dacă e Jarmusch, Claire Denis sau cineva care n-a mai făcut niciodată un film. Nu sunt interesat de trecutul individului cu care lucrez. Doar ce vrei să faci acum e important. Când Jarmusch sau Denis mă întrebă dacă vreau să lucrăm împreună, le zic uite, o să fie ca și cum lucrăm împreună pentru prima oară. De exemplu, am avut o ceartă cu Jarmusch în Spania când filmam *Limits of Control* și am oprit filmările pentru două ore. Producătorul era disperat, nu înțelegea și-mi tot zicea că el credea că noi suntem prieteni. Și i-am spus, nu-i vorba de prietenie aici, e muncă!

A consemnat Cătălin Moise

InterogaTIFF

Juan Schnitman:

mai argentinian decât credeam

Juan Schnitman e în competiție cu filmul *Incendiul*. Ne-am întâlnit la Hansen Lounge și am vorbit despre cât de ușor i-a fost să-și facă filmul și despre producția de film argentinian.

Cum și-a venit ideea pentru film?

A început de la două lucruri, cadrul de început, cu un cuplu stând în pat - calmul de dinaintea furtunii - și ideea de a face un film despre toate stările astea prin care trece un cuplu în ultimele lor 24 de ore. Și apoi au devenit cele mai rele 24 de ore, nu ultimele. Așa a început.

Cum a mers colaborarea cu actorii?

A fost minunat, am vrut să fac lucrurile cât mai clare posibil, n-am avut foarte mult timp de repetiții pentru că actorul locuia în Mexic, dar am vorbit mult pe Skype cu el. Am repetat timp de două săptămâni înainte de filmări, am trecut

prin scenariu și am discutat despre ce ar trebui să reprezinte fiecare scenă. În timpul filmărilor deja aveam lucrurile stabilite, așa că a fost foarte ușor. Sunt actori foarte buni, au abilitatea de a duce filmul acolo unde trebuie să ajungă.

Preferi narațiunea care se întâmplă într-o singură zi?

Asta a fost ideea originală, ca să vedem toate schimbările prin care poate trece o persoană în 24 de ore și toate emoțiile aferente. Cu toții am trecut prin crize, deci oricine poate empatiza ușor. Am trecut și eu prin niște situații în care într-un interval de două ore parcă devenisem altă persoană.

Așadar, prin comprimarea timpului crezi cu atât mai multă agitație?

Da, pentru că atunci când filmul îți oferă doar o bucată de viață n-ai cum să-ți definești întru totul personajele, psihologic. Există mult loc de surprize, pentru spectatori dar și pentru personaje în sine, pentru că în cea mai proastă zi a ta nu știi cum o să reacționezi.

Vorbind de surprize, ai avut vreuna în timpul filmărilor?

Nu, filmările au fost surprinzător de fericite. Nu fac filme în fiecare an și am fost foarte bucuros să am ocazia acum. Am lucrat cu mulți dintre prietenii mei cu care am făcut școala de film acum 15 ani și a fost ca o petrecere pentru noi. Am mai făcut trei filme independente înainte, dar *Incendiul* a fost sprijinit de institutul național de film, așa că am putut să închiriem ce-am vrut noi. A fost o experiență foarte distractivă.

Protagoniștii tăi sunt bine educați, dar înconjuțați de violență. Ai vrut să reflecti Argentina contemporană?

Într-un fel da, dar povestea putea să aibă loc în orice oraș mai mare. Poate fi percepută cumva global, deși are multe elemente de cultură argentiniană, cum ar fi scena de la

școală: în ultimii ani la știri au tot apărut părinți de elevi care mergeau la școli și luau la bătaie profesori. Acum c-am călătorit mai mult cu filmul, am început să simt că e mai argentinian decât credeam.

Cum e producția de film argentiniană?

Facem vreo 200 de filme pe an, o cantitate uriașă, motiv și pentru care avem filme în fiecare festival internațional. E o chestie de statistică. Nu putem să facem 200 de filme proaste, așa că unele dintre ele

sunt foarte bune. Avem o problema cu a le arăta, pentru că filmele americane au prioritatea în fața celor locale în cinema-uri.

Cum te simți la Cluj și cum îți se pare TIFF-ul?

E doar a doua mea zi aici, dar orașul e grozav, vremea e minunată și femeile sunt extrem de frumoase aici. O să merg să văd multe filme, o să-l văd pe al lui Porumboiu și o să merg la petreceri. Cred c-o să fie foarte distractiv.

A consemnat Ion Indolean

InterogaTIFF

Oana Giurgiu, despre Aliyah DaDa

Documentarul *Aliyah DaDa* are a doua proiecție azi. Prezintă povestea valurilor de emigrare a evreilor și suferințele lor, însă publicul pe care și l-a ales nu e în primul rând comunitatea evreiască ci poporul român, căruia îi oferă o profundă lecție de istorie.

Pare că te-ai gândit mult la el. E atât de bogat, atât de documentat.

L-am început acum cinci ani. M-a atras ca un vortex povestea. În primul rând, te atrage aventura primilor oameni care au plecat din România la final de secol XIX, lăsând o Europă în plină industrializare, și ducându-se într-o țară pe atunci aproape în Evul Mediu. Aventura pe mare, plecarea cu vapoarele în necunoscut, părea o poveste fantasmagorică. Mi-am dat seama că nu am cum să fac un film superficial, că sunt date cu un film bine documentat și serios pentru că nu s-a făcut acum. Nu știm nimic despre multe lucruri, cum ar fi Progromul de la Iași. Mi se pare dezonorant cum am ascuns sub preș anumite lucruri din istoria țării noastre. Îmi iubesc foarte tare țara și sunt naționalistă, într-un sens bun – o iubesc cu bune și cu rele. Vreau să mă așez pe poziții de sinceritate și egalitate cu popo-

rul meu. Nu vreau să-mi ascundă lucruri. Am făcut filmul pentru generații ca mine, oameni care nu au avut ocazia să studieze o istorie corectă și onestă a poporului român și a României.

Documentarul e ca un vârf al icebergului, multe n-au mai avut loc în el.

Evident. Îmi doresc ca o parte din el să devină un web doc. Pe www.AlyahDada.com vreau să intre toate interviurile și personajele care n-au ajuns în film, astfel încât cel ce intră pe site să-și croiască drumul lui prin toată povestea asta. Azi lansăm și DVD-ul.

Cum transformi istoria într-o experiență vie?

La montaj, am lucrat mai bine de un an de zile, aproape doi. Împreună cu Letiția Ștefănescu, am cântărit elementele peste care nu putem trece în film. Am cântărit și cum să facem să

ne satisfacem toate cele trei categorii de public pe care le vizăm: românii, israelienii și un spectator străin pe care noi l-am denumit generic "prietenul finlandez", care n-are nicio treabă cu subiectul sau cu regiunea.

Cum ți-ai găsit personajele?

Întrebarea e cum alegi din câteva sute de mii, cele câteva povești pe care le-ai putea pune într-un documentar. Mi-am dat seama că nu pot să răspund la întrebarea asta, nu pot să stabilesc ce să caut. Am căutat câteva personaje, de exemplu Carol Buium, pentru că le citisem poveștile și mi se păreau relevante. Apoi am apelat la un colaborator, Costel Safirman, care toată viața lui a lucrat la cinemateca din Ierusalim și a ajutat mult filmul românesc. Eram deja în Israel la filmare, deci nu puteam da înapoi. Cred că Dumnezeu are rolul lui în echipa de filmare - destinul personajelor pe care le-am găsit în scurt timp se întâlnește la un moment dat. 15.000 de o-

meni au emigrat într-o singură noapte trecând Dunărea către Ruse să se imbarce pe două vapoare la Varna, iar ei fuseseră toți acolo. Acum, din păcate, cei pe care i-am întâlnit și îi vedem în film, nu mai sunt. Foarte puțini dintre ei au mai rămas în viață și asta e un lucru foarte greu de suportat.

Care va fi parcursul documentarului?

Până acum am încercat să-i găsec un loc în cinematografele din

orașele importante și am început un traseu prin acele orașe despre care se vorbește în film.

Care e următorul tău proiect?

Marius Panduru m-a invitat să facem un film despre secuii din România. Poate că așa închid cercul filmelor mele despre etniile din țara noastră și poate că ar fi chiar bine să fac asta.

A consemnat Laura Popescu

TIFF.14
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 29.05-07.06

CONCERT

ROBIN AND THE BACKSTABBERS

NOUL ALBUM
BACOVIA OVERDRIVE VOL. II: ARHANGHEL'SK

04 Iunie
ORA 22⁰⁰

HOTEL CONTINENTAL
BILETE: 30 LEI

BILETE: WWW.BILETMASTER.RO

tiff.ro

Viața fără CASH

Raiffeisen BANK

împreună
la FILM

TIFF
Transilvania International
Film Festival

**Filmul tranzacțiilor simple
începe cu serviciile Smart Banking!**

Utilizează Raiffeisen Online și Raiffeisen Smart Mobile și poți câștiga

1 iPhone 5C pe zi sau un BMW Serie 1

Încă nu faci Smart Banking? Ia-ți serviciile și primești **garantat 1 GB net pe mobil!**

•2000 www.viatafaracash.ro

Realizată promovabil în care poți câștiga un iPhone 5C pe zi sau un BMW Serie 1 este 29 aprilie - 15 septembrie 2015, inclusiv. Regulamentul este disponibil gratuit în sediul și pe www.viatafaracash.ro. Premiul garantat, constând în 1 GB trafic internet, se oferă la activarea serviciilor Raiffeisen Online și Raiffeisen Smart Mobile, în perioada 22 mai - 30 iunie 2015, prin aplicarea la standul Raiffeisen Bank de la TIFF sau pe www.viatafaracash.ro.

PerspecTIFF

The screening of *The Exile*: Rediscovering Michael Curtiz

You may know him as Michael Curtiz, but early credits designate him as Mihály Kertész. Mostly notorious for directing, among a profuse hundred films, *Casablanca*, continually canonized as one of the greatest films of all time, Michael Curtiz is one great and greatly unheralded director. Indeed, with the advent of auteur theory, directors like him lost their prominence. He was an expert technician and a man who thrived in the studio system where he stayed – utterly grounded in its M.O. – for nearly twenty years, taking on every assignment in an awfully and frightfully prolific manner. Even though he was responsible for some of the widely acclaimed films of the era, his talent and skills are often diminished by film scholars and critics (and even the director himself in his memorable quote “*Who cares about character? I make it go so*

fast nobody notices”), his versatility in style and genre being often used against him. And yet, his films consistently showed greatness, continuity and vision and reflected his undeniable capacity for getting stellar performances out of some of the greatest stars in the history of cinema. Over time, his reputation has been restored and for this occasion, we should revisit his early, pre-Hollywood works.

In fact, before moving around in Europe and being brought to Hollywood by the Warner Bros. studio, Michael Curtiz was arguably Hungary's busiest director, making standard romance films of the European essence and helming no less than fourteen films in 1917 alone. Of all the silent films he made in the 1910s, only two have survived in their entirety.

In 2008, Cluj native László Cselényi, discovered by chance in the basement of the Hungarian Cultural Centre in New York the

only copy of one of them, *The Exile*, and had it restored in Budapest, Hungary. What makes *The Exile* truly unique for TIFF and its audience, local and foreign alike, is the fact that the film was shot in the very city of Cluj-Napoca, in June-July 1914 – because filmmaking was a sideline for the theatre and subsequently restricted to the summer off-season – on such locations as the St Michael Church and the Tailors' Bastion, the Torga Gorge, the Banks of the Aries River and the Salt Mine of Turda. *The Exile* and its story about a maid unjustly accused of theft was written by Jenő Janovics, the then director of the National Hungarian Theatre House of Cluj-Napoca and one of the most prolific directors in the early history of cinema, the creator of a film industry in Cluj that spanned eight years – between 1913 and 1921 – and the man who mentored Curtiz and Sándor Kord.

Foto: Nicu Cherciu

The most magical and fascinating thing for any cinephile is most certainly to watch a silent film on the big screen with a live performance of its score. And, this magic happened last night, at the screening of the restored copy of *The Exile*, almost a hundred years later, at the same location where it was first projected (20th March 1915), that is, the National Hungarian Theatre House of Cluj-Napoca, with the live performance of Attila Pacsay's newly written score by the Hungarian

Orchestra of Cluj-Napoca, conducted by Szabolcs Kulcsar who also arranged the music of the event.

This screening made us rediscover Michael Curtiz and showed that we have to look past his most renowned film in order to see that there was more to him than just a good and obedient maker of Hollywood products; he is, indeed a director of his native Hungary, his adoptive U.S.A. and ultimately of the world.

Tara Karajica

InterogaTIFF

Alex Trăilă about TIFF Industry

The industry section of TIFF has grown considerably over the past few years. We had a chat with the festival's Industry Manager, Alex Trăilă about the industry programs, representatives and partners.

TIFF Industry 2015 became a complex section of the festival. Can you describe the process that lead to its increase?

Actually it sounds complex and looks like it is expanding, but there are not many things that changed

comparing with previous years. The Industry department comes as a new concept for TIFF, bringing under one umbrella the different programmes, with most of them already established and concentrated during the Romanian Film Days. Starting

with this year's edition, we have opened our activities to filmmakers from Republic of Moldova as well.

What are the programmes of TIFF Industry and who is their target, who gets to benefit from them?

We have already started with the two workshops. Transilvania Talent Lab (TTL) where for seven days, eight young filmmakers (writers, directors, producers) in early stage of their careers are carefully mentored so they can understand the process of fiction or documentary project development in the European film industry frame. Transilvania Pitch Stop (TPS) at its 2nd edition is a workshop dedicated to emerging filmmakers with fiction feature film projects in early development phase, will wrap up with a public pitching session in front of our local and foreign industry guests and 1:1 pre-booked individual meetings. The aim is to create a starting platform where filmmakers and new producers have the opportunity to stand out and present themselves, so they can be picked up and followed further by the decision makers attending the festival. We offer a relaxed environment as we feel this is a crucial element for a proper matchmaking atmosphere where guests are generous with their time and the talents are less stressed. Closed Screenings is a program where we present a few handpicked fresh (not yet or soon to be released) Romanian productions in their final stage of post-production. The program is open for sales agents, festival programmers and distributors. #FEEDback (Film Eastern Europe Dialogue), is a think tank platform where we aim to discuss and find new solutions on how the public film financing should be used in an innovative way as well as looking into means and tools to raise the level of cooperation between the Eastern European countries.

Who are the industry representatives that joined TIFF this year?

We have more than 130 decision makers, representatives from most of the public funding bodies of the region, the three TPS jury members Roberto Olla, Executive Director - Eurimages the European Cinema Support Fund, Matthieu Darras, Head of Programmes at Torino Film Lab, the most complex international laboratory that supports emerging talents from all over the world, Elin Erichsen, Head of Development at Norwegian Film Institute, programmers from Berlinale, San Sebastian, Busan, Lincoln Center, sales agents and producers.

Who are the TIFF Industry partners and what made you involve them this year?

I would say that we are very lucky being able to have as partners renowned film festivals like Locarno. The TPS projects now have the previous works available on Festival Scope. Also, for this year we have a double partnership with Connecting Cottbus East-West Co-Production Market offering the TPS CoCo award on one hand and strongly involved together with When East Meets West Co-Production market in the #FEEDback platform. #FEEDback benefits from the support of our friends from EAVE - European Audiovisual Entrepreneurs and the partnership with Creative Europe MEDIA-Desk Romania.

Interview by Laura Popescu

The Ferocious Charm of the Real

The history of Romanian cinema is filled with directors who tried to create illusions for the public. Some succeeded, others did not. Only a few tried to fight the illusions. The greatest of these illusion-busters armed with a movie camera is the unrepentant skeptic Mircea Daneliuc.

The enormous piece of metal drivers Anghel and Panait have to haul around the country is a symbol of the heavy machinery and mining industry, the dams and electrification, the socialist plants and factories, all protagonists of Romanian films of the day had worshipped until then. The two characters devised by young director Mircea Daneliuc do not sacrifice themselves on the altar of steel carbon, do not reduce their existence to zealous, always-ready enthusiasts of grand missions handed down "from above." They do their job diligently, and so *The Ride* (1975) ends up being a journey of life, of friendship, of hope lost and recovered, rather than a show of force typical of the socialist labor heroes of the time.

Microphone Test (1980) brings out the booming voice of Tora Vasilescu (playing Ani), who looks down, with some amusement, upon Mircea Daneliuc (playing Nelu): "You're gonna threaten me now?! Youuuuu...ne'er-do-well!" This line gave me an unforgettable shock to the system: dictatorship robs one of one's sense of self. The relentless onslaught of propaganda induces existential anesthesia to the point of amnesia. *Microphone Test* did not propose anti-totalitarian parables or metaphors; rather, it simply jolted one from the deadly dissolution of the self that was the

hallmark of the eerie Ceausescu era. Nelu Stroe's revolt against "the System" does not take the shape of anti-communist manifestos; rather, it expresses itself in his attempt to take the dubious Ani for his wife.

Daneliuc was the first one to understand that in cinema (as elsewhere) the toughest adversary of propaganda is reality, not counter-propaganda. This restless, listless, unsettling reality that is so hard to forget now reveals itself — whether the filmmakers of the 2000s will admit to it or not — as the precursor to the realism on which the New Romanian Cinema is built.

The Cruise (1981) is the film that has the strongest and clearest antitotalitarian message of all Romanian productions under Communism. Proca, a Party activist, is the first "Comrade" that is entirely built as a negative character. The Party activists in *The Power and the Truth* (director Manole Marcus, 1971) make mistakes, at times grave, are flawed, have defects, yet — and this is an essential feature of Communism — they are ready to suffer and even die for their cause. By contrast, Proca is a full-on, aggressive and cowardly villain whose only ideology is pursuing his personal interest with cynicism.

The Party "helmsman" of the Danube cruise is an imposter: this is an incredible thesis for a film made

in 1980s Romania. The ending is more resonant today than when the film was originally released: during the debacle of the "awards" ceremony for the cruise-goers, the soundtrack consists of jeers, applause, and youthful voices singing an old Romanian drinking song about all hell breaking loose, starkly foretelling the 1989 Revolution.

After an unexpected turn to the cinema of parable and metaphor in *Glissando* (1984), a veritable terrarium of reptilian allusions and innuendos about dictatorship, Daneliuc returns to his roots with *Jacob* (1988), where he applies ferocious realism to an ordinary man. Jacob, a peasant miner trying to eek a living obediently, without being noticed, perhaps even cowardly, is condemned to death by a cruel and absurd destiny. Before taking his leave of this world, Jacob understands what it means to take on risks and to fight to the last breath, in a final sequence of high aesthetic tension.

Daneliuc begins the first decade of post-Communism by reminiscing about dictatorship in grotesque allegories. In a fictitious post-Nazi universe which bears strong resemblance of the Communist prison camp in Pitești, *The Eleventh Commandment* (1991) retraces the rise and fall of a totalitarian leader whom the audience can only identify as Ceausescu, the dictator who will keep dying and coming back to life with us.

Microphone Test

Glissando

Intimate Bed (1993) marks Daneliuc's return to realism — an anxious realism veering at times in cruel and cynical surrealism, following the old adage: "Romanians, something is in store for you..." The film brims with the squalor of the post-Ceausescu era, which serves as a backdrop against which the "ne'er-do-well" Vasile Potop writhes between poverty and the new collective obsessions: the getaway helicopter the dictator used in 1989, the ghost of the executed tyrant, already worshipped, the miners' incursions against protesters in Bucharest, the new Europe, the old-new Securitate, and the resurrection of the old Romanian Communist Party.

The realism in *Fed Up* (1994) could easily be called mystical with millennial tinges. Romania is a place where cars can get up the hill without the use of their engines, inhabited by a chosen people as embodied by Bebe the drunkard, a former mountain climber in the Himalayas, Vali, a nurse obsessed with touching electric currents, and Doina, a ghost of the lost territories in Bessarabia. The future of Romania, imagined as on the brink of "invading" Europe, is gleaned in

the uncanny blend of the Tibetan Book of the Dead, metempsychosis, and simple human misery.

The Snails' Senator (1995) rewrites *The Cruise* against the backdrop of a society in transition and adds apocalyptic and Dostoyevskian accents to the depravity and penance of the main villain, the Communist Party activist now turned member of a democratic parliament.

In his greater films, Mircea Daneliuc has proven to be a cinematic eye and a voice that pushed Romanians to think about themselves and to try to understand who they are in fact, and gave Europe a cinema on the level of Forman, Menzel, Zanussi, Pintilie, Szabo — a gift which left Europe profoundly indebted.

Cristian Tudor Popescu

Must See

Do not miss the screening of *Microphone Test* today, at 19:30, at **Cinema Florin Piersic**, in the presence of director Mircea Daneliuc.

The Snails' Senator

Follow-up: The Film Warehouse is now open

Last year's fundraising campaign for The Film Warehouse, the first initiative of the "Save the Big Screen!" campaign, helped reactivate the space, which will host this year a series of special events. Daily, between June 3 and 7, from 2pm, the warehouse will become playground, fair, summer garden, theatre and will host concerts and exhibitions.

Here's the list of events hosted by The Film Warehouse:

Thursday, June 4 - 9:30pm
Zivan Makes a Punk Festival & Concert DATUM VYROBY
Friday, June 5 - 9:45pm
Bikes Vs Cars (EcoTIFF)
Saturday, June 6 - 9:45pm
On Any Sunday: The Next Chapter

InterogaTIFF

Carlos Marques-Marcet:

“Norocul e important”

L-am întâlnit pe Carlos Marques-Marcet la Arkhai Sculpture Park, un loc care i-a plăcut mult. Am luat o rogojină, am stat pe iarbă și am povestit despre regie, relații și dificultățile prin care a trecut în timpul filmărilor.

Cât este realitate și cât este ficțiune?

Depinde de perspectivă. Povestea nu e povestea mea, dar cunosc sentimentele despre care am vorbit și am discutat cu prietena mea regizoare Eliza Hittman, care a spus că trebuie să prezinți experiențe pe care le cunoști, dar trebuie să aduci și ceva în plus. Trebuie să explorezi dincolo de experiențele tale.

Deci, filmul nu e semi-autobiografic?

Nu, prima care pleacă e femeia. Eu m-am mutat din Barcelona în Los Angeles, deci am trăit experiența asta, dar a fost diferit. Cred că fiecare film e autobiografic într-un fel, chiar dacă nu în mod literal. Când i-am arătat filmul fostei mele iubite, mi-a spus că unele dialoguri le-am luat din discuții pe care le-am purtat, dar eu am uitat complet de ele. De exemplu, scena din bucătă-

rie, când taie ceapă și îl învață să o taie, e ceva ce uneori fac cu mama. Nu chiar la fel, dar acest gen de lucruri le faci când ești departe de oamenii pe care îi iubești.

Ai avut doar două secvențe de sex, una la început și una la final. Și mai este și aceea pe skype. Cât de dificil a fost să le regizezi?

Am fost destul de panicat înaintea, nu am mai făcut așa ceva, dar când am început să repetăm prima scenă am știut că vreau un fel de sex care să reflecte ce simt eu despre sex. Nu am vrut să fac o scenă pentru ca lumea să se încingă, am vrut doar să descriu o parte intimă a unei relații. Dar nu am știut cum să o fac; odată ce am început repetițiile, a fost foarte ușor, a trebuit doar să le indic actorilor dorița mea și a ieșit foarte bine. Cu scena de final, a fost altceva. A fost foarte greu. Am făcut totul

în ordine cronologică și când am ajuns la scena asta a fost ciudat. Nu știam cum să o facem, dar a ieșit într-un final. A fost magia din ultimul moment. Cred că norocul e o componentă importantă în film, iar asta a fost noroc.

Actorii chiar au stat în Barcelona și Los Angeles?

Nu. De fapt, am plănuț să fie așa, dar nu a fost posibil, din cauza programului. Așa că am avut două apartamente în Barcelona. Le-am spus actorilor să nu se vadă în timpul filmărilor, dar nu au rezistat și după patru zile deja le era dor unuia de celălalt. S-au întâlnit.

Poate lucra relația între tehnologie și dragoste? Poți iubi prin intermediul tehnologiei?

E greu de spus. Încerc să nu fac declarații despre tehnologie; filmul nu e o declarație. Nu înlocuiește

Foto: Claudiu Morar

contactul fizic, dar dragostea e ciudată, complicată, deci poate lucra și așa.

Cum te simți la Cluj și ce crezi despre TIFF?

Am ajuns doar ieri și nu am avut timp să văd multe, dar e uimitor.

Oamenii sunt foarte amabili, e similar cu spațiul mediteranean, mă simt puțin ca acasă, cu toate că arhitectura e foarte diferită. Sunt nerăbdător să văd câteva din filmele minunate din program.

A consemnat Ion Indolean

PerspectIFF

Povestea studiourilor lui Janovics Jenő

Lângă Someș, sub dealul Cetățuții, în apropierea vechilor ziduri alele cetății medievale, s-a construit la începutul secolului trecut o adevărată cetate a cinematografului, plasând pentru scurt timp Clujul la vârful unei noi industrii europene.

Foto din arhiva personală – Studiourile de film ale lui Janovics Jenő

El căruia îi datorăm azi acest privilegiu, uitat de mulți și necunoscut de și mai mulți, creatorul micului Hollywood transilvan a fost Janovics Jenő (1872-1945). Janovics nu s-a născut aici, dar a iubit enorm acest oraș și tot aici și-a trăit cei mai frumoși ani, devenind parte integrantă a istoriei noastre. Deși au funcționat aproape un deceniu, până prin anii 1920, studiourile cinematografice din Cluj au produs peste 60 de filme(!). Aici au turnat, printre mulți alții, doi regizori ce aveau să devină celebri: Alexander Korda (Sándor László Kellner) – devenit ulterior personalitate de prim rang a cinematografului britanic și Michael Curtiz (Michael Kertész) cel ce avea să câștige Oscarul cu filmul american Casablanca (1942). Studiind cu atenție cărțile poștale ilustrate aflate în colecția personală, ajutat de publicarea unei fotografii de arhivă din timpul filmărilor, am reușit să identific cu exactitate clădirea studioului și a platoului exterior unde s-a turnat primul film realizat la Cluj: Mânzul bălan (1913). Filmul a avut un succes răsunător, fiind distribuit de renumita casa Pathé în toate marile cinematografe ale lumii, inclusiv în cele din America și Japonia.

Clădirea cu plan trapezoidal era situată în spatele noului teatru de vară inaugurat în anul 1910. De fapt acum sunt convins, analizând

cu atenție imaginile, ca Janovics, care și-a pus în joc nu numai energia și priceperea ci și averea personală pentru a risca realizarea acestui excepțional proiect, a gândit încă de la început clădirea noului teatru ca un complex dedicat cinematografului. În ilustrata al cărei clișeu e realizat probabil în anul 1910: în timp ce la fațada principală a teatrului încă se lucrează la finisaje, clădirea studiourilor e deja realizată și poate chiar funcțională.

Următoarea observație poate fi însă și mai spectaculoasă: mărind un detaliu, mi-am dat seama cu surprindere și emoție că pe gardul dinspre Someș se observă difuzorul studioului (prelata din pânza ce asigură filtrarea luminii și eliminarea contrastelor în timpul filmărilor).

Într-o ilustrată din anii 1960, când fațada teatrului a fost extinsă, iar peste platoul exterior s-a construit o anexă încă era clar identificabilă silueta studioului. Mi se pare oarecum paradoxal faptul că, uitată de clujeni, clădirea studiourilor a supraviețuit deceniilor până mai ieri, probabil ca depozit, fiind digerată de curând de noul edificiu postmodernist din beton, metal și sticlă ce aparține, cred, tot teatrului. Nu-mi ne rămâne decât să sperăm că spiritul clasic al locului să se fi conservat într-o oarecare măsură și în noua clădire.

Klausen Burger Peregrinum

GEROVITAL
DOCTOR ÎN FRUMUSEȚE

**FRUMUSEȚE ROMÂNEASCĂ.
DUBLA 1, SCENA 1.**

În spatele oricărei actrițe de succes există o echipă de specialiști care îți recomandă cele mai inovatoare și eficiente produse.

LUMEA DE DINCOLO

TV 1000

www.TV1000.com.ro TV1000

**Să fii mai aproape de staruri ca niciodată:
DE NEPREȚUIT™**

Plătește contactless cu cardul tău MasterCard® sau Maestro®! Primești gratuit un bilet la film pentru fiecare tranzacție făcută la casele de bilete și Casa TIFF.

/MasterCard
www.mastercard.ro/promotii

Card preferat

MasterCard și TIFF oferă cu titlu gratuit, pentru fiecare tranzacție contactless, un voucher care poate fi schimbat la casierile de bilete TIFF cu un bilet care asigură accesul la oricare dintre proiecțiile TIFF, cu excepția evenimentelor speciale marcate cu asterisc (*) în program.

WE LOVE CINEMA

RAMADA
CLUB

TIFF PARTNER

Ziua HBO

Hei hei, e din nou HBO Day!

Pentru a 14-a ediție de TIFF, partenerii cu vechime și *savoir faire* de la HBO au pregătit un asortiment de proiecții. Trei documentare 100% Made in RO, cu subiecte pe cât de variate se poate, și o mini-serie ecranizată după un roman de succes.

Olive Kitteridge

Pentru început doamnele. *Olive Kitteridge*, eroina rece dar binevoitoare din romanul lui Elizabeth Strout, este protagonista unui maraton cinematografic. Interpretată de Frances McDormand, doamna Kitteridge este soție de farmacist, mamă a unui fiu doctor și o persoană curajoasă, care și-a petrecut viața acceptându-și cu stoicism depresiile și încercând să-i

ajute pe cei din jur. Ajunsă într-un punct mort al existenței, doamna Kitteridge încearcă să (mai) găsească un sens vieții, revizitând momente din istoria personală. Relațiile lui Olive cu cei din jur, fie cu soțul amabil (extraordinar ca de obicei, Richard Jenkins), fie cu cunoștiințe întâmplătoare evoluează, cu suișuri și derapaje, pe parcursul a 25 de ani și 223 de minute.

O adevărată mini-saga. (Cele patru episoade se vor difuza cu o pauză de 15 minute.) O altă saga, de data aceasta aeronautică este *Omul Pasăre*. Documentarul cald despre Mami, cel mai bătrân pilot din țară, amestecă interesul pentru aviație al regizorilor Alexandru Mavrodineanu și Mihai Grecea cu personalitatea contemplativ năstrușnică a lui Nicolae Mihăiță, poreclit de generații întregi de aviatori Mami, pentru grija pe care o are față de colegii aeronauți. Viața cu toate problemele, nefericirile și marea pasiune pentru zbor sunt puse pe ecran cu umorul pe care numai Mami îl are, în ciuda problemelor vârstei. Care probleme, pentru prima oară, l-ar putea reține la sol. *Pașaport de Germania* (regia Răzvan Georgescu) face un fel de memorialistică a exilului. Pe urmele etnicilor germani de naționalitate română pe care Republica Socialistă România i-a vândut Republicii Federale Germane, regizorul adună amintiri, justificări și nu de puține ori zero

regrete de la cei plecați dincolo de cortina de fier și trasează, cu o rigoare de-a dreptul germană contururile exacte ale sistemului de vândut/cumpărat nemți. Și beneficiarii și organizatorii traficului de ființe vii sancționați în secret de cele două state sunt perfect conștienți de absurdul situației de atunci și de hazardul procesului. *Rețeaua* lui Claudiu Mitcu are același subiect cu oscarizatul *Dallas Buyers Club*: traficul transfrontalier de medicamente esențiale pentru supraviețuirea unor bolnavi. Din păcate, nu avem de-a face cu un film de ficțiune, iar personajele din documentar sunt conaționali cât se

poate de reali, a căror supraviețuire depinde de medicamente inexistente în România. Povestea omului și a rețelei (de cumpărat medicamente din Austria și transportat în România) pe care a înființat-o este detaliu cutremurător din realitatea imediată. Dedesubturile penuriei de citostatice și lipsa de voință politică de a schimba ceva sunt și ele luate în dezbateră, ca o concluzie amară. În Ziua HBO vor avea proiecții și *Chuck Norris versus Communism* în regia Ilincăi Călugăreanu, și *Toto și surorile lui*, în regia lui Alexander Nanau.

Cristi Mărculescu

Primul festival de film nu se uită niciodată.

 VITRINA
ADVERTISING
Partener TIFF din 2002.

Number 1 premium automotive brand in Romania.*

Number 1 technology for the world, made in Romania.

Mercedes-Benz
The best or nothing.

*according to 2014 DRPCIV registration data.

Zilele Filmului Românesc

București nonstop

Deja un cineast *bon vivant* la TIFF, Dan Chișu revine cu un film despre care putem anticipa că va avea mare priză la public. E alert (acțiunea are loc într-o noapte), e cu (destul) umor, e *felie de viață* în cartier, e cu taximetriști, șmecherași, moralști de bere la PET, dame isterice, bătrâni muri-bunzi. În ordine, e vorba despre: un tip care încearcă s-o convingă pe

prietenă-sa că n-a înșelat-o, un taximetrist duplicitar (dar omenos) care duce o moldoveancă la client, doi șarlatani care se subminează reciproc, un cuplu de pensionari cvasiparalizați care-și despică (bănuim a n-a oară) viața abrazivă de cuplu. Toate poveștile se leagă de un nonstop de cartier și gestionarul-bornă-morală (Gheorghe Ifrim), un rocker xenofob cu plete

la Vasile Șeicaru. Mai prestează, printre alții, Ion Besoiu (pensionar cardiac), Adrian Titieni (interlop violent?), Maria Obretin (arteziacă de lacrimi din iubire). Comedie izbutită de moravuri și blocuri, filmul lui Chișu e binișor peste media filmelor românești pentru publicul mainstream.

Mark Racz

Piața Unirii

Theeb

Prin faptul că mersul domol al vieții beduinilor e curmat de un străin, debutul lui Naji Abu Nowar are o dinamică similară cu *Timbuktu*-ul lui Abderrahmane Sissako de anul acesta. *Theeb* se petrece însă nu în prezent, ci în timpul revoltelor arabe din Primul Război Mondial și urmărește schimbările suferite de comunitățile de beduini din vecinătatea căii ferate otomane Hejaz sub presiunea revoltelor. Atunci când

un soldat britanic vizitează tabăra lui și cere beduinilor să fie ghidat pe o rută periculoasă prin munți, eroul-copil care dă titlul filmului își urmează fratele la drum; curând, intră într-o încurcătură care îl forțează nu doar să supraviețuiască de unul singur, ci să facă și propriile alegeri și să schimbe taberele dacă e nevoit. Îndemnat de datoria de a cinsti codul moral al neamului, Theeb (al cărui nume înseamnă "lup") se folosește cu șiretenie de

învățămintele fratelui său; cu toate că Nowar conduce în mod reușit povestea de maturizare și o umple pertinent cu tăceri deșertice și peisaje maiestuoase, încăpățânarea de a elimina orice notă istorică explicativă face alegerile lui Theeb un pic provocatoare în context. Cu siguranță însă nicio altă cale ferată n-a fost motivul unei dezbinări atât de crâncene.

Georgiana Madin

Supernova

Pierdut în Karastan

Un regizor englez laureat al premiului Oscar e invitat la primul festival de film din Palchik, Karastan, o țară fictivă care arată ca o combinație dintre Bosnia după război și Ferentari, cu un regim vag nord-korean condus de un arab rus cu căciulă de dictator, educat la Londra. Este, așadar, o supă de distopii în care e aruncat englezul burghez care vine și spune câteva glume publicului înfometat în timp ce un Karastanez dubios dublează în Karastaneză gemetele actorilor din filmul oscarizat. Însă ce începe pe tonuri de Borat se com-

plică atunci când eminentul regizor e pus de către președinte să regizeze un film epic despre formarea mult-iubitei națiuni: mitul eroului medieval numit Karanstani, evident rudă cu actualul dictator. Ce urmează e un soi de comedie a erorilor mânată de un orgoliu al unui individ care se găsește artist într-o țară pe care n-o cunoaște în nici un fel și în care nimic nu e ceea ce pare. Așa cum i se tot zice în film de fiecare dată când e confuz: *Welcome to Karastan*. Parcă sună familiar.

Cătălin Moise

Supernova

Nori peste Sils Maria

Film esențial de văzut la TIFF, mai ales pentru cei care se întreabă unde-au dispărut filmele europene care pot avea și pretenții intelectuale, și consistență emoțională. Și să fie apreciate și de montaniarzi. În timp ce călătorește spre o festivitate, actrița Maria Enders (J. Binnoche) află ca mentorul ei, un scriitor sihastru, a murit. Maria și-a obținut faima jucând într-o piesă a dramaturgului cu pricina, un rol de femeie fatală la 20 de ani. Dar 20-30 de ani mai târziu, ca omagiu adus autorului, i se oferă rolul celui-lalt personaj din piesă, o femeie

de vârstă mijlocie sedusă de personajul mai tânăr. Piesa rulează în paralel cu viața cotidiană a Mariei, dirijată cu tact de asistenta ei în vârstă 20 de ani, Valentine (Kristen Stewart). Dialogurile din *realitate* se amestecă cu repetițiile pentru piesă, Maria pendulează între a-și recăștiga tinerețea și statutul asociat succesului și îmbătrânirii, Valentine e ba rece, ba caldă față de avansurile Mariei și tot așa. Multe, multe straturi de explorat și înțeles, film de neratat; Olivier Assayas merită o statuie.

Mark Racz

EducaTIFF

Spre București, via EducaTIFF

Foto: Adi Bulboacă

A cum un secol, în România se propunea Ministerului Culturii introducerea educației prin și pentru cinematograful. În 2015, lucrurile nu s-au schimbat aproape deloc. A 7-a ediție a EducaTIFF organizează astăzi, de la ora 14.00, la Facultatea de Teatru și Televiziune o întâlnire între profesori și organizatori de programe culturale și media pentru tineri, condus de Julie Ova, directorul executiv al Departamentului de Audiență din cadrul

Institutului Norvegian de Film. Vineri, 5 iunie, La Muzeul de Artă, de la ora 13.00, Elisabeth Aalmo, unul dintre coordonatorii proiectului *The Cultural Rucksack*, va susține o lecție de „Artă și cultură în educație”.

Rezultatele acestor întâlniri vor fi sintetizate și transmise Ministerului Educației, pentru a susține introducerea educației media și cinematografice în școlile românești.

Daniel Iftene

TIFF Lounge

Ora 17.00

Echipele filmelor românești prezentate la Cannes 2015

Comoara - Corneliu Porumboiu, Cuzin Toma, Adrian Purcărescu

Un etaj mai jos - Radu Muntean, Teodor Corban

Ramona - Andrei Crețulescu, Codruța Crețulescu, Rodica Lazăr

Auzite la TIFF

Actrița japoneză Kazuha Komiya a revenit la TIFF în *Canalul răzbunării*, după ce acum doi ani a jucat în *Ceasul rău, pisica neagră*, premiat pentru regie. A descoperit încântată gențile de la TIFF lounge cu chipul ei și și-a cumpărat două.

Matei Branea, autorul benzii desenate din AperiTIFF și Juan Schnitman, regizorul filmului din competiție *Incendiu seamănă* ca două picături de apă. Puși față în față, Schnitman a declarat: „Eu sunt mai slab.”

Bankholé nu bea alcool. Ieri la *De ce eu?* a fost atât de multă lume, încât pentru prima oară în istoria TIFF, organizatorii s-au văzut în situația să interzică accesul în piață.

Undeva la Casa TIFF ar fi existat o fântână de Prosecco care a secat.

Acum două seri, a trecut mașina de gunoi prin fața Casei TIFF. Mihai Chirilov a observat șocat că avea bulina roșie „Eu susțin TIFF”. Cineva din apropierea i-a spus: „Probabil aici aruncați voi filmele pe care nu le selectați la TIFF.”

Votul publicului

COMPETIȚIE

Despre oameni și oi/Rams **4.46**

10.000 de kilometric/Long

Distance **4.40**

Melody **4.29**

Regii capitulează/Kings Surrender

4.14

Lecția/The Lesson **3.97**

Radiator **3.88**

Melbourne **3.85**

Parisul nordului/ Paris of the North

3.82

Incendiu/ El incendio **3.76**

Nopti de vară/ Les nuits d'été **3.68**

600 de mile/ 600 Millas **3.35**

Plan pe șase ani/ Plan Sexenal **2.81**

BAROMETRU GENERAL

Escortata/ A Tolonc/The Exile **4.79**

Familia Béliér/ La famille Béliér

4.78

Păsări rare/ Rare Birds **4.73**

Noapte bună, mami!/ Goodnight

Mommy **4.72**

Vox Pop

MICUȚUL QUINQUIN

În prima parte au fost unele momente mult prea absurde. Nu cred că îl pot încadra într-un gen – deși, judecând după scenele de la prima înmormântare, se poate considera comedie.

Cristi, 31 de ani, inginer, din Cluj-Napoca

Au fost cateva secvențe bune, iar jocul actorilor, mai ales al celor tineri, a fost pe alocuri impresionant.

Maria, 21 de ani, studentă, din Cluj-Napoca

CE NE DESPARTE

Mi s-a părut că a durat prea mult, dar nu pentru că se întâmplau multe, ci pentru că acțiunea se derula mult prea încet. *Indra, 20 de ani, studentă, Cluj-Napoca*

Destul de interesant, actual aș putea spune.

Miki și Ester, 40 de ani, casnică și manager, din Cluj-Napoca

O realitate tristă și rece. Aș fi preferat un film care să ma binedispună, nu grotescul proiectat pe un ecran. *Elena, inginer, din Cluj-Napoca*

TIFF.14
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 29.05-07.06

Co-organizator:

asociația culturală
[ctrl+n]

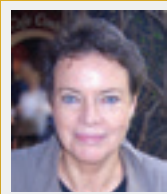
**TRANSILVANIA
TALENT LAB**

MASTERCLASS-URI

INTRARE LIBERĂ

NAPOCA 15

CLARE DOWNS

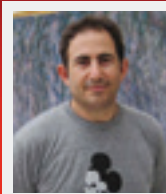

"Writer's Hour"

Clare Downs a susținut numeroase workshop-uri și masterclass-uri legate de scenaristică. Lucrează pe post de consultant atât pentru organisme de finanțare de film precum și pentru cineaști din întreaga lume. În 2009 a scris scenariul filmului *Taken in Twilight* (Austria), o adaptare după o poveste reală, plasată în Burma. După ce în 2010 a scris scenariul filmului *Underbelly* (Norvegia), a continuat drept co-scenarist cu scenarii precum *The Immortals* (2004), *Tenderboy Pie* (2010), *Voliera Romance* (2011) and *3,000 Nights* (2012).

Joi, 4 iunie, 2015, ora 15:00

JON REISS

Connect with audiences
in the new digital landscape

Catalogat de *Daily Variety* drept unul din cei "10 regizori de film pe digital care trebuie urmăriti", Jon Reiss este unul dintre cei mai apreciați realizatori de film ai momentului, iar strategia de lansare a filmului său *Bomb it* a condus la publicarea volumului *Think Outside the Box Office: The Ultimate Guide to Film Distribution in the Digital Era* – primul ghid oferit realizatorilor de film în domeniile de distribuție și marketing.

Joi, 4 iunie 2015, ora 17:30

EIRIK SVENSSON

După ce a studiat la Lillehammer University College (LUC), Eirik Svensson a absolvit regia de film la Norwegian Film School în 2010. În timpul studiilor de la LUC a făcut parte dintr-un program educational cu STADIA Polytechnic din Finlanda, unde l-a cunoscut pe Jyrki Väisänen, alături de care a scris și a co-regizat scurt metrajul *Life Worth Living. One Night in Oslo* reprezentă filmul său de debut în lung metraj.

Vineri, 5 iunie, ora 10:00

MIRCEA DANELIUC

Cu o carieră care cuprinde 17 lungmetraje, dintre care 16 semnate și în calitate de scenarist, 11 apariții ca actor, opt piese de teatru scrise și patru regizate, romane și volume de proză scurtă, Mircea Daneliuc este considerat unul dintre cei mai importanți artiști români. Filmografia sa cuprinde filme precum *Cursa* (1975), *Vânătoarea de vulpi* (1980), *Probă de microfon* (1980), *Croaziera* (1981), *Glissando* (1984), *Iacob* (1988), *A unsprezecea poruncă* (1991), *Patul conjugal* (1993), *Această lehamite* (1994), *Senatorul melcilor* (1995), *Cele ce plutesc* (2009).

Vineri, 5 iunie, ora 12:00

TIMOTHY WHEELER

Timothy Wheeler a călătorit și a lucrat în mai mult de 60 de țări, pe fiecare continent. În calitate de director de imagine și realizator de film documentar a fost nominalizat la Premiile Emmy. Colaborează cu Discovery, Animal Planet, PBS, The New York Times Co. și truTV. Vocația și cariera lui în arta vizuală și storytelling au fost inspirate la început de colaborările lui cu diferite ONG-uri și organizații de apărare a drepturilor omului.

Vineri, 5 iunie, ora 17:00

www.eegrants.org

www.norwaygrants.org

Proiectul Norwave-Focus Norvegia în cadrul TIFF este finanțat de granturile SEE și norvegieni prin Fondul Bilateral Național, gestionat de Ministerul Fondurilor Europene și derulat în parteneriat cu Norwegian Film Institute.

